

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

<p>Előfizetési ár: Egy évre 4 frt — 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona, negyedévre 1 frt = 2 korona. Egyes szám ára 10 kr. = 20 filler.</p>	<p>Felelős szerkesztő: WITTINGER ANTA L. Kiadó és laptulajdonos: FEIGL GYULA.</p>	<p>Előfizetési pénzek és reklamációk a kiadótulajdonoshoz. Feigl Gyula nyomdáshoz (városkör 81) intézendők. Nyitttér sora 40 fr. — Hirdetések nagyság szerint.</p>
--	---	--

Fölvívás előfizetésre.

A „Köszeg és Vidéke“ 17. évfolyamának II. negyedére, mely április hóval kezdődik, előfizetést nyitunk s tisztelettel kérjük előfizetünket előfizetéseik megújítására, valamint mind azokat, kik hátralékban vannak, hátralékaik kiegyenlítésére.

Lapunk programját s irányát fejtegetnünk szükségtelen. Az a tizenhat év, mely a „Köszeg és Vidéke“ háta mögött áll, ékebben és ajánlóbban beszél minden frázisnál és egyhangu ígéreteknek.

A „Köszeg és Vidéke“ előfizetési ára:

Egy évre 4 frt.

Félévre 2 frt.

Negyedévre 1 frt.

Vidéki t. előfizetünket arra kérjük, hogy netalán tévedések elkerülése végett előfizetéseiket egyszerűen e cím alatt sziveskedjenek beküldeni:

A „Köszeg és Vidéke“ kiadóhivatalának Köszeg.

A „Köszeg és Vidéke“

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Az európai vámvédelem.

Aligha csalódunk, ha a most uralkodó amerikai vámpolitikai mozgalmat gazdáinkra nézve hasznosnak tartjuk. Amerikában a múlt hónap 31-én az alsóház elfogadta az u. n. Dingley-billt, a mely tisztára tiltó vámokká emeli az Egyesült-Államok vámtarifáját. A vámmelés az eddigi

vámtarifának átlag 70%-os emelésével ér fel. Ez az új tarifa tetemesen túlért a Mac Kinley tarifán és az Egyesült-Államok kormánya a reformtól, a mai külkereskedelmi forgalom alapján eszközölt számítások szerint, 108.8 millió dollár bevételi többletet vár.

Azt mondják az Amerikából érkező birek, hogy a tarifát az amerikai felsőház még lényegesen meg fogja változtatni, de az bizonyos, hogy ezt a kifejezett tiltótarifát nem fogják prohibítív jellegétől megfosztani. Már pedig Németország, melynek az amerikai ipari vámmelés felettébb fáj, már most feni a fogát, hogy miképpen fogja az amerikai gazdasági politikáját megboszolni; a retorziók módjára nézve pedig nem kell majd sokáig válogatnia. Az amerikai ipari vámmelésekkel szemben az európai nyersterményvámok szolgálhatnak méltó feleletül.

És ez ismét közelebb hoz bennünket ahhoz az eszméhez, mely már régen él a középeurópai gazdasági politikusokban, s melyet az őszi nemzetközi gazdakongresszuson is igen sűrűn emlegettek, s melynek érdekében csak legutóbb is átíráttal kereste meg az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet: a középeurópai vámunió eszméjéhez.

A tengerentuli termelés inváziójával szemben a védelem annál hatásosabb, minél nagyobb összetartást tanúsítanak a károsított nemzetek. Magyarország és Ausztria egyértelműleg halad vámtarifájának agrárius revíziója felé. Ez már ma nemcsak az agráriusok jámbor kívánsága, hanem a kormányon levő párt terve is. Németország pedig az amerikai vámmeléssel szemben, mely a német

ipart tetemesen károsítja, alkalmasabb retorzióval alig élhet, mint a mezőgazdasági termékek teljes kizárásával. Ezzel a vámháború követelményeinek is eleget tesz, mert az amerikai termelést érzékenyen érinti, de meg saját mezőgazdaságának is nagy előnyt biztosít. Ebben a politikában tehát egyek lehetünk, s a mezőgazdaság eképpen az amerikai prohibítív vámpolitikában nem várt segítségre talál.

A közös érdek így egyesítene a középeurópai államokat, melyeket a közösen viselendő vámháború közös taktikája valószínűleg közelebb fog hozni egymáshoz. Mert ha Németország Amerikával szemben a nyerstermények irányában prohibítív vámtételeket szab, akkor az eddig amerikai bevétel által fedezett fogyasztási szükségletet más oldalról kell fedeznie. Ha a Németbirodalom időközben le nem szállíthatja tarifáit velünk szemben, a legtöbb kedvezményes klauzula miatt, akkor a német piacon a gabona ára oly mértékben fog emelkedni, hogy a mai vámtételeket fokozott kivitelünk könnyen át fogja léphetni, s a gabonárák nálunk is tetemesen emelkedni fognak. A kereskedelmi szerződések megújításakor azonban közös érdekei tömöríthetik a középeurópai vámuniót, mely az Amerikával szemben legközelebbre várható európai vámvédekezés zavarosából kijegesedhetik.

A gazdaságvetésben meg van a nízus arra, hogy az osztrák és német irányadó egyesületekkel ebben az irányban az érintkezés keresztessék, s a mint az amerikai új vámtarifa életbe lép, megjön az ideje annak, hogy ez irányban közös intézkedések történjenek.

TÁRCZA.

Közlemények a zenetörténetből.

(Folytatás.)

A múlt század vége felé már szép számú symphonia-zeneköltővel találkozunk.

Olaszországban Gluck zeneoktatója Sammartini a dalmi sintoniáját önállóan fejlesztette ki az által, hogy mindenekelőtt a hangszereket egymástól jobban elválasztotta és függetlenebbé tette.

Haydn azonban most nevezetesen a zeneelmélet terén jóval felül múlta s egyáltalán első helyet foglalt el korának valamennyi symphonia-költője között.

Képzőleg e terén Haydnra nézve oszakis a minneheimi iskola hathatott, ha mindjárt csakis gyakorlati terén.

Miután Haydn a symphonia formáját Bach Fülöp zongora-sonataiban megismerni tanulta, s a quartettben maga megállapította volna, első symphoniáját 1759-ben írta vonós-négyesre, két oboára és két kürtre.

Ez egész műve szimmetrikus alkotás, bár tematikai munkát még nem igen lelni benne.

De már második symphoniája, C-durban, a melyet két évvel később mint az Esterházy-háznak karmestere írt („Le midi“) már bizonyosságot tesz arról, hogy a dolog jelentőségéről már legalább sejtélemmel bír.

Ezen művének öt tétel van s a fentebb említett hangszereken felül még fuvolákra, faggottra és violínra lett írva.

Sokkal terjedelmesebb, jelentősebb s változatosabb motívumokban az első symphoniájánál.

Már a symphonia többletelű volta egyidejűleg azon zenegeometria emlékeztet, mely a 17. és 18. században oly kedvelt és hírneves volt, mint egy századdal meg-

előzőleg a madrigal, — t. i. a suite, „táncok“ sorozata. A suite bevezetésével gyakran szolgált egy nyitány, (ouverture) az az Lully párisi dalműköltő által alapított „francia ouverture.“

Az ouverture-t követte közönségesen az előkelő Allemande, ez után egyéb táncok, minők az olasz Corrente, a spanyol Sarabande, a francia Menuet s gyakran egy Aria (Air) is, egy egyszerű dal.

Befejezte a vidám angol Gigue.

Mellesleg megjegyezve, Haydn családi életében nem volt boldog.

Szerelme tárgyát nem vehette el feleségül, mert az egy zárdába vonult vissza. Annak nénye, a ki idősebb volt Haydnnál s a kit ez később nőül vett, egy pazarló, veszekedő természetű és rosszindulatú teremtmény, az elme- és szívbéli kiváló tulajdonságokkal egyaránt megáldott Haydn otthonát valóságos pokollá tette.

A midőn özvegygyé lett, Haydn, ki akkor Kismartonban lakott, kizárólag a zene művelésében talált gyönyört, szabad óráit vadászat és halászaton töltve.

Itt ismerkedett meg Haydn a cigányzenekarok által ápolt magyar zenével is s ennek saját compositióra való befolyása félreismerhetetlen.

Ugyanezt észleljük a Pozsonyban tartózkodott Schubert zeneköltő műveiben is.

Haydn majdnem harmincz esztendőn át tartózkodott Kismartonban, mint bereczeg Esterházy Miklós kamara-zeneze.

Itt kívánt élni és meghalni, mint maga mondja.

De bereczeg Esterházy Miklós volt is az a főrangú úr, a ki nemcsak a fényes fejedelmi megjelenés, hanem a tudomány és művészet barátjaként is tűndökölt.

Haydn ezen maecenása felől aggkorában úgy nyilatkozott, hogy az valamennyi compositióival meg volt elégedve, s hogy ő, Haydn, a világtól elkülönítve élt s

így kellett hogy eredetivé legyen. Haydn teljesen u. a. ta zenekart.

A hainburgi iskolamester adta meg a tehetséges fiúnak az alapot zenei tudásához és a zenében való gyakorlati jártasságához.

Ő oktatta Haydnt majdnem valamennyi fuvó- és vonóshangszerekre, a minnek később, midőn magára lőn utalva, igen nagy hasznát vette s így a külfutale zenekarokban való közreműködése által az orchesterben gyakorlatilag is teljesen otthonos volt.

Mérvadó volt akkoriban, különösen a mi az orchester-zene gazdag harmoniáját és kötelező hangvezetését illeti, a mi több hangszerek alkalmazását és azok önálló foglalkoztatását a felismerhetőbb felhasználását igényelte, — a m a n n h e i t u i iskola.

A múlt század egyik legkiválóbb aesthetikusa, Schubert ez iskolabeli zenekart így jellemzi:

„Forteje mennydörgés, crescendoja kataraktus, diminuendója olyan mint a távolba elcsorgó kristály-patak, pianoja tavaszi fuvalat.“

Főczélja volt ez iskolának a hangszer-zenében dramatikai lelket önteni; az egyes hangszerek helyes felhasználása s különösen ügyes vegyítésük pedig hatásos eszköz volt az egyeni jellemzésnek.

A hangszerek hatásának létrehozatalában legtöbbet tanult Haydn Gluck és Mozarttól.

Azt mondja magáról:

„Semmiféle hangszereken nem voltam eszmester, de ismertem valamennyinek erejét és hatását“ — és: „Csak öregsemetre tanultam meg a fuvóhangszereket helyesen alkalmazni, s most, midőn hozzáérték, el kell bucsuznom!“

Haydn műveit mindig a zongoránál compositálta.

De előbb bele nem kezdett az írásba, amielőtt tisztában nem volt a dologgal; ennek folytán művei az egyég jellegével is bírtak.

HIREK.

— **Személyi hírek.** *Markovits József* ügyvéd és *Riesner Antal* magyar államvasúti főellenőr nejével múlt szomban Karlsruhe-ból Kőszegre érkeztek, előbbi haza családjához, utóbbiak pedig rokonaik látogatására. — *Düringer Ferencz* ezredes, a 83. gyalogezred parancsnoka, kedden délután Kőszegre érkezett s itt szemlét tartott a 2. zászlóalj felett. — *Plehs Gusztáv* honvéd századosot áthelyezték Fogarásra, zászlóalj-parancsnoki minőségben.

— **Szép kirándulás.** Körületünk országgyűlési képviselője a magy. mérnök és építész-egylet idei kirándulásában vesz részt s pénteken kelt utra. Az utirány: Milano, Genova, Nizza, Marsaillo, Barcelona, Madrid, Cordova, Granada, Gibraltár, Lissabon, Madrid, Biarritz, Lourdes, Pau, Marsaille, Veneze, Fiume. Városunkból meg *Markovits József* és *Pözlberg Károly* is részt akartak venni a kiránduláson, de ezeknek a közbejött akadályok miatt le kellett tervükről tenniük.

— **A nagyhét.** Itt van a nagyhét, a kereszténység legnagyobb ünnepének, a húsvétjának vigíliája. Gyászt ölt a kereszténység Krisztus halálának emlékére, hogy a feltámadás nagy ünnepén a megváltás művének befejezésekor annál nagyobb örömmel zengje a halleluját. Palmát szentel a katolikus egyház virág-vasárnapján, hogy folyton hívei elé tárja a világ ingatlanságát, mely akkor is, most is abban mutatkozik, hogy ugyanazon száj zengi a hozsannát, mely a „fészítsd meg”-et kiáltja.

— **Turistaügy.** A községi turista-osztály választmánya e hó 8-án d. u. 5 órakor a polgári kör helyiségében gyéren látogatott ülést tartott, melyet, miután az elnöki szék ez idő szerint üres, *Freyler Lajos* alelnök vezett, bejelentvén hivatalosan *Markovits József* elnöknek e tisztéről való lemondását s miután így a viszonyok rá nagy és megváltoztak, alelnöki tisztéről való saját lemondását is. A választmány sajnálattal veszi tudomásul e bejelentéseket, de meg mindig bízik abban, hogy a két elnököt lemondásait visszavételére tudja bírni. Ezután a közgyűlés előkészítésével foglalkoztak, kiküldtek egy számvizsgáló bizottságot és az utak és ülőhelyek jó karba helyezésére szólítják fel az útnagyokat.

— **A sz. benedekrendi gimnázium segélyező-egyesülete** folyó hó 4-én *Pözlberg Károly* elnöklése alatt választmányi ülést tartott. Az ülés főtárgyát képezte az igazgatói jelentés, mely szerint a választmány utólagos jóváhagyása reményében november hóban öt tanuló látott el teli ruhával, többeket iskolai könyvekkel. Bejelentette az újabb folyamodókat, akik közül a választmány öt tanulónak czipót, kettőnek nyári öltözetet és kettőnek latin-magyar és magyar-latin szótárt szavazott meg. Orvendetés tudomásul vette a választmány az egyesület szep vagyoni szaporodását, valamint hogy a számvizsgálók mindent rendben találtak. Az eltávozott igazgató- és titkárnak jegyzőkönyvileg mondott köszönetet a választmány s az elnök indítványára *Simon Tade* tanárt egyhangulag titkárrá választotta. — Ajánljuk e jótékony egyesületet a nagyerdémű közönség figyelmébe és jóindulatába.

— **Ujjonczok felesketése.** A márczius elején bevonult honvéd-ujjonczok múlt vasárnap délelőtt 11 órakor eskették fel a nagy-templom előtt levő téren. 90 honvéd mondott esküt, kiknek az esküintát magyarul *Gergelyffy Ferencz* hadnagy, németül *Thyll Sándor* főhadnagy olvasta elő.

— **Konfirmáció.** A helybeli ág. ev. templomban múlt vasárnap 44 gyermeket konfirmáltak, kik azután az első gyónást és áldozást is vették. A fungáló lelkész *Michaelis Izidor* volt.

— **Eljegyzés.** *Köcs Viktor* pénzügyigazgatósági hivatalnok *Varasdon* ki főhadnagy volt a 83. gyalogezred helyben állomásozó zászlóaljánál, eljegyezte *Haban* Henrik nyugalmazott főordász, polgártársunk leányát, Roza kisasszonyt.

— **Országos vásár.** A múlt hétfői országos vásár sok látogatót csalt városunkba, daczára annak, hogy ugyanaz nap Kormenden és még egy-két helyen volt vásár és daczára a boros egboltnak, mely minden pilla-

matban esővel fenyegetett. Az eső elmaradt, hanem szélből és felkavart porból jutott elég és ez volt annak a vasárnapnak a legkellemetlenebb oldala. Elég élénk volt a ruha- és edény, kevésbé élénk azo ban a marhavásár. Ez erezte meg legjobban a többi e napon e ő sokadalmat. Felhajtottak 398 drb lovat és 1447 drb szarvasmarhát. Ezekből eladtak 85 drb lovat és 431 drb szarvasmarhát.

— **Pályaház átalakítása.** Ki hitte volna, hogy az ezelőtt 13 évvel megnyitott Kőszeg-szombathelyi vasúton a forgalom olyan arányokat öltött, amely szükségessé teszi a községi pályaháznak átalakítását és megnagyobbitását. Ennek a ideje elérkezett s a vasút igazgatóságának kezdeményezésére az üzletet vivő deli vasút igazgatósága már a tervet is ideküldte hozzájárulás, illetőleg a kivétel czéljából.

— **Államsegély.** A községi iparos tanoncziskola a jelen tanevben is részösűt állami segítségben. A kormány 300 fityui összeget utalványozott az iskola czéljaira.

— **Ketkezü deneverek.** Aki nem hiszi az ilyenek létezését, az csak menjen ki este utcáinkra, fog ott látni kerekben guggoló serét alakokat, akik netto úgy szelik át szelében-hosszában az utakat, mint ama éjjeli röpökődő fiókat estenden a levegős épp úgy veszélyeztetik az emberek epségét, mint ketkezü társaik fejünk hajzatát. Ketkezü deneverek biz' ők s eszöveszett, szabálytalan framodásukkal rászolgálnak egy kis „megrendszabályozásra.”

— **Hirdetmény.** Kőszeg szab. kir. város pénztári hivatala által ezenel közhírré tetetik, hogy az 1897. evre készített IV. oszt. ker. és tőke kamat adókivétési lejstrom a szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatóságának 10720/97. sz. rendelete folytán folyó évi április hó 15-ig bezárólag alulirott hivatalban közszemlére ki van téve. Kőszeg, 1897. április hó 6-án.

Városi pénztári hivatal.

— **Hirtelen halal.** *Oriovits Ferencz* kethelyi lakos, ki egy időben *Kirchknopf Antal* helybeli vendéglősnél mint háztulzola volt alkalmazásban, a legutóbbi országos vásár alkalmával marhát hajtott haza fele, mikor a Kossuth-utczaban levő *Bierbauer*-fele ház előtt hirtelen összerogyott és szörnyet halt. Szívszélhúdós átte a szegény öreget, kinek életelen testet kiszállították a temető halottas kamarájába s onnan kedden d. u. 5 órakor eltemettek.

— **Ingatlanok forgalma.** A következő ingatlanok kerültek teielekőnyvi átrás alá a múlt hét folyamán: *Kirchknopf Mihály* és neje javára, özv. *Kurcz Károlyné* után a 6442/a hsz. gyümölcsös 200 ft vetelárban. — *Néhai Snapor Istvan* után a 4970. és 5027. hsz. örökösödés jogeziméu *Snapor Erzs. bet.*, *Istvan*, *kiskoru Mihály* és *János* javára.

— **Tanitógyűlés.** A vasi felső-esperesség rohoni tanítóköre a húsvét utánra eső első napok egyikén *Nemet-Zsidányban Király Matyas* öri-szigeti lelkes elnök lette alatt tavaszi gyűlést tartja. Ugyan ez alkalommal a gyűlés helyen és Kőszegen iskolalátogatás lesz.

— **Svábfalu tüzoltósága.** Svábfalu tudvalevőleg el van ugyan látva tüzi fecskeendővel, de nem rendelkezik oly egységek fölött, akik tüzeset alkalmával ezt a szerzszámot szakertelemmel kezelhetnék. E hiányon akárnak most segíteni, ha másképp nem lehetne, olyan formán, hogy kényszer utján állítanak fel a tüzoltó-csapatot. A svábfalunak egyeként elég fogékonyság a hasznos és szükséges dolgok iránt s így van rá kilátás, hogy a tüzrendeszetet önkéntes alapon is szabályozás.

— **Az időjárás márcziusban.** Az átlagos hőmérséklet reggel 7 órakor 4°, délután 2 órakor 10°, este 9 órakor 6°, tehát a napi hőmérséklet 7° volt, mely összehasonlítva az e havi rendszeres napi hőmérséklettel, azt tünteti fel, hogy az idej márczius 3° 3°-kal melegebb volt a szokottnál. Legmelegebb, 18° 2°-kal 25-en, leghidegebb, — 2° 12-en volt. Csak 3 napon szállott a hőmérséklet a fagypontra alá. Összehasonlítva tette a múlt évi márcziussal, úgy találjuk, hogy idén 0° 9°-kal melegebb volt. 1873 óta csak egy év (1882) márczius volt

oly meleg, mint az idej. — A légsúlymóré átlagosan 733° 3 mm-en állott, 2° 8 mm-rel alantabb a rendszernél. Legmagasabban, 742° 0 mm-en, 22-én, legmélyebben, 718° 8 mm-en, 29-én állott. — Csapadék 10 napon volt, és pedig 9 napon eső esett, 1 napon esővel vegyes hó szállingott. Csapadékmennyiség 43° 5 mm. Egész tiszta idő 1, boros idő 4 napon volt. Szélirányban az északi volt az irányadó. Szélvihar 1 napon volt, 20-án, és pedig nyugat felől.

— **(Szombathelyi hírek.) Főúri műkedvelők.** *Szegedy Györgyne*, szül. *Gerlicz* bárónő kezdeményezésére legközelebb műkedvelői előadást rendez egy főúri társaság Szombathelyen a kórházi kapolna javára. — **Birtokvétel.** A Zalamegyében levő s a szombathelyi püspökséghez tartozó *Horai* uradalmat megvette *Bathóiny Zsigmond* gróf. — **Tanítók haza.** A szombathelyi egyházmegyei tanító-egyesület központi bizottsága esütörtökön gyűlést tartott, melyen a folyó ügyeket intézték el. Egyebek közt szűkebbkörű bizottságot küldöttek ki a Szombathelyen létesítendő *Tanítók háza* ügyében s arra törekednek, hogy azt még az idén felállíthassák. A szep cel mielőbbi oléréséhez a legjobb sikert kívánjuk.

— **Műemlék restaurálása.** Megyénk egyik Árpád-kori műemlékét, melynek portálé-utánzata az ezredéves kiállítás történelmi főcsoportjának is egyik legérdekesebb és történetileg legbecsesebb látni valóját képezte, tudvalevőleg restaurálják, de ezt elegendő pénz hiányában meg nem fejezheték be. A templom részleges restaurálásának tervét *Schulek Frigyes*, a budavári Mátyás-templom építője most befejezte s kiszámította, hogy az összes költségek 145 ezer forintra rúgnak. A terveket és a költségvetést benyújtotta a műemlékek országos bizottságának, mely azt a közoktatásügyi miniszterhez fogja áttenni, hogy ez a kultuszbudget keretében eszközöljön ki reá kellő földeteket. Minthogy erre kilátás van, remélhető, hogy a becses és ritka emlék pár év alatt elkészül.

— **Kejutasas.** A os. kir. szab. deli vaspálya-társaság folyó évi április hó 17-én, húsvét ünnepé alkalmából Budapest, Fiume, Trieszt és Venezebe szóló rendkívül merseklő aru menetérti jegyeket ad ki. Ezen kejonati menetérti jegyek az indulás napján az illető állomások személypénztarjánál válthatók s 14 napig érvényesek. A kejonati menetérti jegyek a menetnél csakis a megszakítás nélküli közvetlen utazásra azon vonatoknál, melyekben kiadták, illetőleg az azokhoz közvetlenül csatlakozó személyvonatokhoz érvényesek. — Jövetkek ezen menetérti jegyekkel az utazás a jegyeknek 14 napi érvényességi tartaman belül, ketszer tetszőes szerinti állomásokon felbeszakítható. A visszautazásnál a kejutazási menetérti jegyekkel gyorsvonatok is használhatók azon esetben, ha a gyorsvonattal beutazandó vonalresz után a kejonati terti jegy kecsiszatlyának megfelelő fel gyorsvonati menetjegy váltaitik. Gyermeknek részére külön merseklesek nem engedélyoztetnes, hanem azok részére ezen kejonati menetérti jegyek egész illeteke, vagy pedig a rendszer díjszabás által nyújtott kedvezmény használható.

— **Nyugdij-intezet.** A „Mezőgazdasággal és erdeszettel foglalkozók nyugdij-intezete” f hó 19-én délelőtt 11 órakor Budapeston tartja 3. rendszeres évi közgyűlést a „Köztelek” üléstermében. A közgyűlés tárgyai lesznek: Az 1896. évi zároszámadás és mérleg előterjesztése és a feletti határozat; az igazgatóság és felügyelő-bizottság kiegesztése választás utján. A nyugdíjintezet számadásából, viszonyitva azok adatait az előző 1895 eredményeihez, kiemöljük, hogy a díjak egyenlő taglétszám mellett, 22105 kor. 62 fillerről 24463 kor. 90 fillere, a díjtartalék 76231 kor. 94 fillerről 101471 kor. 32 fillerre emelkedtek. Az intezet nyers vagyoni telt 1895-ben 85876 kor. 46 fillert, 1896 végén 125292 kor. 93 fillert; az alapvagyon 1895-ben 5225 kor. 83 fil., 1896 végén 20587 kor. 83 fillert. Az előbbi emelkedés 39410 kor. 52 fil. az utóbbi 15362 koronával. A mint ezen adatokból kitűnik, a nyugdíjintezet a díjtartalék megfelelő emelkedése mellett a múlt folyamán vagyoniában jelentékenyen megerősödött.

Közgazdaság.

A gyümölcslák trágyázása.

A gyümölcslák ápolási munkálatai között nem csakely jelentőséggel bír azok trágyázása.

Tudvalevő, hogy a talaj tápanyagköszlete évről-évre fogy, a mit a növény megérez és mindjárt silányabb fejlődést mutat. — Hogy ezt a silányabb fejlődést elkerülbes-üs, okvetlen szükséges a talaj tápanyag mesterséges uton pótolni trágyázással. — E trágyázásra a gyümölcslák annyival is inkább rászorulnak, mert egyszer elfoglalt helyöket hosszú évek során át kénytelenek megörizni, s így vegtere annyira kiapasztják tápanyagforrásukat, hogy gyümölcset érlelni tápanyag visszapótlás nélkül nem lennének képesek.

A tápanyag visszapótlására használhatunk gyümölcsöcinkben istálló trágyát, trágya lovat, komposztot és mesterséges trágyát.

Utóbbival a talajt egyoldalulag javítjuk, míg előbbiek mint teljes trágyák szerepelnek, vagyis mint olyanok, melyek többé-kövésbé valamennyi növényi tápszert tartalmaznak s egyuttal részben a talaj fizikai tulajdonságait is módosítják.

A istálló trágya jó eredményt csak akkor nyújthat, ha a különböző gazdasági használlatok trágyáját nem külön-külön adjuk, hanem együttesen kezelve juttatjuk a talajba. — Nem szabad t hat pl. lo trágyát vagy szarvasmarha trágyát egyedül használni, mert az különböző betegségeknek lehet előidézöje. — A trágyát inkább gyakran adjuk de egyszerre nem sokat és lehetőleg éretteit; nem szabad azt a talaj mélyebb rétegeibe ásni, mert káros következményü lehet. — Összol hordjuk ki és pedig oly módon, hogy a korona terjedelméhez képest

Műveiben bensőseget, sőt egyes helyein fenséget is észlelünk.

Beethovennek halálós agyán *Hummell* szemben tett nyilatkozata pedig ez: „Lásd, kedves Humme!, az a biz, melyben Haydn született, egy rossz viskó, a hol oly nagy férfiu született!” Az olasz *Cherubini* és *Rossini*, mindketten hírneves dalmű-componisták, is át voltak hatva Haydn zenei nagyságától.

De még inkább értették őt meg *Weber* Károly *Mária* és *Schubert* *Ferencz*, valamint *Mendelszohn* is.

Wagner *Richard* végül úgy nyilatkozott, hogy Haydn symphoniáiban a rythmikus táncdallam vidám ifjai frissésséggel mozog.

A sonata-forma a drámának zenei testvere s a halatogatjuk, hogy mit jelent ez a költőszet s az emberi szelíem történetében, akkor tudni fogjuk azt is, hogy mily halhatatlan dicsfény övedzi annak a homlokát, kit a világ mai napon a „symphonia atyja” névvel tisztel meg.

Haydn után a hangszeres zene oly föllendülést vett nemcsak az orgonán, hanem a kamara- és hangversenyzene terén is, mely azt az emberi szellem legfensőségesebb alkotásait melle helyezi.

Haydn látta még *Mozart* és *Beethoven* csillagait a zene egén megjelenni.

Haydn további életrajzaról még felemlítendő, hogy berezeg *Esterházy Miklós* halálának bekövetkeztével Londonba ment, hol *Händel* kora óta a színházon és az egyházenén kívül hatalmas nyilvános hangverseny-elo is virágzott.

Átérünk immár az újabb, az úgynevezett modern zene történetére.

(Folytatás következik.)

Reichardt J. F. Haydn mint zeneköltő a humoristikákhoz számítja. *Dicséri Haydn* eredetiségét és oda nyilatkozik, hogy nem volt zeneköltő, a ki az egységet és sokféleséget annyí kellemmel és popularitással egybe-kötötte volna. Haydn legközvetlenebb természetes hangulatait nyújtja műveiben. Hogy ez még nagyon egyszerűen, sőt gyermekies naivsággal történt, az a kornak általános jellegében leli magyarázatát.

Haydn zongora-sonátaiban mi más sem működött, mint saját hangulata. Sonátái nagyon ritkán négytételűek, igen gyakran kéttételűek és többnyire baromtételűek.

Már legelső kisebbszerű művei is sajátos önálló érzekéről tesznek tanúságot.

„Lassanként azonban Haydn hangulata férfiasabb, munkálatai átgondoltabbak lőnek, a míg komolyabb érzelmei folytan komolyabb tanulmány és mindennekelőtt a nagyobb hatás s általa az edzett, eredeti férfi és határozott jellemü művész képződött belőle.”

Haydn maga azt mondja, hogy a mesternek (művesnek) a maga jogát jelenléte által és a valódi megfelelő előadás által kell tentartania.

Ugyanazt tartják *Gluck* és *Wagner* *Richard* zeneköltők is.

Haydn élte alkonyán joggal mondhatta, hogy azt hiszi, köteletségének eleget tett s a világnak munkásságával hasznára vált.

Műveit jellemzik: szépség, rend, világosság s finom és nemes egyszerűség.

Mozart ítélete ekként hangzik: Senki sem képes mindazra, enyegelni és megrendíteni, nevétét gorjesztetni és mély megindulást, olyannyira, mint Haydn József!

a fa aljára eltergetjük az eső és hóvíz által való kilyogás czéljából, a tavasszal sekélyen a talajba hozzuk. Ha trágyalóvat használunk, akkor vagy a fa töve körül ütnék egy erős vas lyukasztóval 50—60 cm. mély lyukat, s ebbe öntjük a trágyalét, vagy pedig egyszerűen elöntjük a fa alatt, vagy pedig ennek befoglalására alapcsöveket helyezünk el a fa aljára. — A trágyaléből sem szabad egyszerre nagyon sokat és nagyon koncentráltan használni. — Legjobb azt megválasztással alkalmazni részint akkor, midőn tavasszal a nedvkeringés erős, részint midőn a fa virágzásban van.

Legtöbbnyire tavasszal szokták elszórni oly módon, hogy a fa töve körül a földet sekélyen felássák, felporhanyítják s a trágyából 1—2 kg-ot beleszórva, azt a földet egyenletesen elkeverik, s kis vízzel meglocsolják.

Némely helyen úgy is használják, hogy a fa körül vas lyukasztóval 50—60 cm. mély lyukat ütnek ebbe késő őszszel hígított trágyalét öntenek, s hozzá $\frac{1}{2}$ —1 kg. szuperfoszfátot, vagy Thomas salakot kevernek.

A káliamon szuperfoszfát szintén hatásosnak bizonyul s ez okból annak alkalmazása ajánlható.

Bármely trágyaszert választunk is, csak óvatosan kell azzal banni s mérsékelt mennyiségben használni, mert nem minden gyümölcsfa szereti a tapanyag bőséget. — Így pl. a cserecsznye, barack és a körte nem szereti a sok trágyát, míg ellenben az alma, meggy, szilva többlet is eltűr. — Egyébként a mennyiséget illetőleg egyéb körülmények is mervadók, így pl. a talaj, a fa kora stb.

Minél soványabb a talaj, minél több akadályba ütközik a gyökér terjeszkedése, minél idősebb a fa, annál többet használhatunk.

G. G.

Irodalom és művészet.

— **Dimidium facti.** Az Athenaeum részv. társaság kiadásában megjelenő, „A magyar nemzet története” című tíz kötetes nagymunkából (milleniumi kiadás) most jelentek meg a 100., 101., 102. füzetek. Miután az egész munka körülbelül 200 füzetben fog megjelenni, ennél fogva, mint örvendős irodalmi tényt kell konstataálnunk, hogy az előre jelzett időben a munka felére értünk. A munkaprogramnak így pontos betartása ilyen nagy műnél csakis abból az ügybuzgóságból és lelkiismeretességéből magyarázható, mely az Athenaeum r. társaság könyvkiadó vállalatnál tapasztalható, mely nemcsak becsületesnek tekinti, hogy ezt a magyar könyvkiadás terén eddig paratlanul álló tíz kötetes történelmi munkát a kiűzött időben a nagy közönség kezeibe átadja teljesen, tökéletesen befejezve. A most megjelent három füzet a nagy mű IX. kötetének, Ballagi Géza rendkívül érdekes és minden felé nagy mohósággal olvasott „A nemzeti államalkotás” (1815—1848.) című művének folytatása. A tudós szerző ezekben a füzetekben befejezi az 1830-iki országgyűlés ismertetését, majd az 1830-iki kolerajárvány történetét írja meg, mely többhelyütt parasztládásra vezetett. Ezután a két korszak két kiváló reform emberének, Széchenyinek és Wesselényinek törekvéseit ismerteti, egymással párhuzamba állítva, majd Wesselényi pályáját követve, Erdély helyzetét és Wesselényi Miklós politikai pereit ismerteti és végül áttér az 1832—1836 4-iki országgyűlés történetére. Ezek a füzetek is tele vannak igen érdekes szövegekkel és mindégelyik füzethez pompás műmelletek vannak csatolva. Ittenek „József nádor” arcképe, Eudor János rajza után készült metszet szerint; „A magyar nemzeti múzeum a század derekán,” Huentler J. rajza után készült arcképszelvényről; „I. Ferenc negyven éves uralkodói jubileuma.” A magyar országos rendek tisztelgése 1832. márczius 5-én. (Egykoru rajz után); „József nádor sírja a budai királyi sírban,” Dörre, Tivadar rajza. „Bajza József királyhymnusza” kéziratának hasonmása; továbbá a reform mozgalmakban oly számot tevő „Posta Hírlap” első számának hasonmása stb. Az egyes füzetek ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

— **Ave Maria.** Külső csinra, izléses kiállításra amily megnyerő, belső tartalomra épp olyan becses zenemű az, mely Valentin Károly zenealkotásában jelen meg „Ave Maria” czimvel. Ennek a kis dalszerű műnek Wajdits Alajos dr. pécsi orvos a szerzője, aki Rezbányai József dr. teológiai tanár szövegére, ehhez lágyan simuló, ezt teljesen kifejező éneket és zenét írt. Maga az ének a lehető legnemesebben egyszerű dallamkompozíció, de ebben a néhány hangbetűben mennyi beszédeség! Az ének kísérlete, melyet a szerző zongorára írt, de orgonán is kellőleg kifejezésre jut, komoly, talentos zeneszerző munkája. Valóban bajos apróság ez az „Ave Maria”, mely csakhamar és bizonyára sürönnel fog esendülni az ilyen énekbetéteket ki nem tiltó körülmények, valamely lágy mező szoprán ajakán. A Káldy Gyula operafőnöknek ajánlott zenemű ára 2 korona, s az eladás miatta jövedelmét a kiadó a pécsi szent Vincze-egylet javára szánta.

N y i l t e r .

Fonlárd-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenkint — japáni, chinai, s. a. t. a legújabb mintázzal és színekben, ú. m. fekete, fehér és színes. **Henneberg selyemet** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint sima, csikos, kockázott, mintázott damasztolt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázattal s. a. t.) a megrendelt árakat póstabér és vámmentesen, **hazhoz szállítva** valamint mintákat postafordultával küldenek **Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyárat Zúrichben.** Svajczba czimzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

— **Királyi kitüntetés.** O felsége az évi márczius 28-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásából Sternberg Armin és testvére hangszergyáros céget a magyar hangszerepar fellendítése körül az az ezred éves kiállításon kifejtett számos érdemei elismerésül e. és k. udvari szállítótá nevezte ki. E kiváló özég méltán részolgált a legmagasabb királyi elismerésre, mert hangszereparunkat, mely azelőtt ügyszólván csak kezeletben letezett, alig két évtized alatt oly magas nívóra emelte, hogy a külföldet e teren teljesen kiszorította, úgy hogy ma már széles e hazában nincs egy hely sem, ahol ne találkoznánk e hírneves özég gyártmányával.

— **T. olvasóinknak** ajánljuk: kik menyasszonyi kelengyét, vászonárut, női-, férfi- és gyermek-fehérneműket, mosóruha kelmekeket stb. akarnak beszerezni; vagy új szőnyegekkkel, bútorszövetekkel, függönyökkel, ágy- és asztalneműekkel készülnök berendezni háztartásukat: forduljanak a 36 éve fenálló budapesti **T o t t i s** és **K r e n** özéghez, melynek az egész országban kiténő hírneve és legnagyobb raktára van.

†

Köszönet-nyilvánítás

Mindazoknak, kik boldogult

Sziklai János

elhunyta alkalmával fájdalommal részvétükkel enyhíteni írkodtak, fogadják ezton is leghalásabb köszönetünket.

Köszeg, 1897. április 10-én.

A gyászoló család.

†

Nyilvános köszönet.

Felejthetetlen kedves gyermekünk,

Frankenberger Géza

elhárlázása alkalmával a sok oldalról megnyújtakozott részvétért ezton is hálás köszönetet mondunk,

Köszeg, 1897. április 10-én.

a gyászoló szőlők.

Fogmütéteket

végez, műfogakat, egyenkint vagy egész fogsort, a saját foghoz hasonló, rágáshoz teljesen használható készit

Scharpf Jenő

fogtechnikus

Köszegen, iskola-utca 46. házszám alatt.

!! Részletfizetésre is !!

Ritka alkalom!

Rófös-, posztó-, vászon- és divatáru üzletének feloszlása miatt **dús raktáromat** hatóságilag engedélyezett

végeladás

utján mélyen leszállított árak mellett előlverezem.

Király-út. **Báron Jakab.**

Schein S.

szőnyegháza

B E C S, Bauernmarkt 12.

A tavaszi és nyári képes árjegyzék megjelent és kívánatra bárkinök

Ingyen és portómentesen beküldetik.

Ez az árjegyzék sok sikerült képet tartalmaz, u. m.:

Ujdonságok

1897.

Egész öltönyök. **Szőnyegek.**
Confectiók. **Függönyök.**
Kalapok. Ernyők. **Bútorszövetek.**
Fehérneműek stb. **Terítők stb.**

A nagy kelme mintagyűjtemény kívánatra postafordultával ingyen és portómentesen küldetik. Minden megrendelés gondosan, lelkiismeretesen és pontosan lesz teljesítve.

Levelés bármily nyelven.

Apró hirdetések.

— **Csillagnak.** Eszrevetek valamit, nagyon vigyáznak rám. Kérlek ejtad módját, hogy találkozhassunk, mert sokáig uem tudok megenni nélküled. Az intézet kertjében feltűnt multkori együtléünk, kérlek, gondold ki valami okot, hol találkozhatnánk, de mielőbb. Levelet ne írj! — — **Ezerszer csókol, hűségos: Egyetlened.**

Szerkesztői üzenetek.

— **H-cs.** 1. Igen. 2. Mind a kettő Klöcker Ede budapesti zenealkotásának jelent meg. 3. Az „Apponyi lakodalmi eszadás”, mely a „Zenélő Magyarország” legutóbbi számában érkezett. Kapható ugyanott; de megrendelheti bármely könyvkereskedésben. 4. Nem, miután a **Telefon** nem állandó rovat. Szives üdvözlöt!

— **„Kerülő utakon.”** Először békésebb viszonyban kell jönnie a helyesírással. Hagyjon, kérem, békét a tavasznak — nagyon lekötözve érezzük magunkat mi is, meg a tavasz is.

— **X. X.** Nagyon jó téma. Dolgozza fel a **Telefon** részére, hanem diszkrebb alakban. A felelősség önt illeti.

366/97. tkv. sz.

Árverési hirdetmény.

A szombathelyi téglyagyár **Fischer és Faludi** szombathelyi bej. özég végrehajtónak **Draskovits János** sváblai lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 926 frt tökékövetelés és ennek 1896. évi július hó 19-ik napjától járó 6% kamatai 50 frt 55 kr., perbeli 19 frt 10 kr., végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 15 frt 85 kr., továbbá a 280/97. tkv. sz. alatt eszalkoztatott községi takarékpénztárnak 300 frt tőke, 6% rendes és 6% késedelmi kamata, 21 frt 80 kr. perj, 8 frt 95 kr. vejr. kérvényi. — **Zimmermann Károlynak** 188 frt 58 kr. tőke, ennek 1896. augusztus 4-től járó 5% kamata, 12 frt 30 kr. perj, 10 frt 65 kr. végrehajtás kerwenyi költség és a még felmerülandó költszögeknek kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144. § alapján és a 146. § értelmében a községi kir. járásbíroság területén levő Svábfalu községben fekvő a községi 1146. számú tkvben A. I. 3093., 3664., 3655/a, 3665/a hrsz. 6. házszámú contractualis ingatlanokra 507 frtban a községi 2295. számú tkvben felvett A. +. (3587—3588.) hrsz. szántóra a rövid szakaszban 143 frtban, — a községi 2465. számú tkvben felvett A. +. (4531—4534.) hrsz. szántó és retro a kisföldi A. dülölőben meg pedig a végrehajtást szenvedett felére, valamint a végreh. törv. 156. §. a. pontja alapján **Haideu Erzsébet** felére is egy-öben 152 frtban, végül a községi 2482. sz. tkvben felvett feleben **Draskovits János** tulajdonát képező és a végreh. törvény 156. §. a. pontja alapján neje **Haideu Erzsébet** tulajdonán felvett A. +. (3233/a hrsz. egész szántóra a Csóói út mellett 75 frtban, a 3238/a hrsz. szántóra a Csóói út mellett 66 frtban ezennel megállapított kiküáltási árban elrendelhetik. Az árverés megtartására határidőül

1897. évi április hó 30. napjának d. e. 10 órája a községi kir. járásbíroság hiv. helyiségébe

tűzetet ki.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsülésének 10%-át vagyis 50 frt 70 krt., 14 frt 39 krt., 15 frt 20 krt., 7 frt 50 krt., 6 frt 60 krt. készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett ár folyamaanak számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értes. papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezeserül kiállított szabályszerű elismerveut átazolgaltatni.

Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben és pedig az előt az árverés napjától számitandó 1 hónap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számitandó 2 hónap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számitandó 3 hónap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számitandó 5% kamatokkal együtt az 1881. évi december hó 6-án 39415/a. — A. sz. a. kelt rendeletben előirt módon a községi kir. adóhivatal, mint bírói leteli pénztárnál lefizetni. — A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni. Az ezen árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos örök alatt ezen kir. bíróság mint telekkönyvi hatóságánál és Svábfalu község előljároságánál tekinthetők meg.

Az elrendelt árverés a fentirt telek. vekben feljegyeztetni ezen árverési hirdetmény egy példánya a bíróság tudományi táblájára kifüggesztetni, továbbá kifüggesztos végett, az árverési feltételek pedig megtekinthetős végett egy-egy példányban Sváblu község előljároságának, nemkülönbben ezen árverési hirdetmény egy-egy példánya Köszeg sz. kir. város polgármesterei hivatalának, Nemes-Csóó, Lukácsháza és Dorozsló szomszedon községekben a helybeli szokás szerint azonnali körözos végett az községek előljároságához megküldetni és tekintve, hogy a kiküáltási ár 300 frt meghalad, ezen árverési hirdetménynek törvényszerű kivonat a „Köszeg és Vidéke” című havj lapban 1-szeri közönetel végett végrehajtató ügyvédnek kiadatni rendeltük, a ki utasítatit, hogy a közönetelt igazoló lappeldányt s nyugtát az árverés igazatosítására kiküldöttnek adja át.

Köszegen a kir. járásbíroság, mint telekkönyvi hatóság 1897. évi január hó 30-án.

Terplán,
kir. albiró.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.
1 nagy palack ára frt. 1.35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és leggyorsabb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 kosár ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képekreték stb. beanyozására
1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. újonnan való befestésére.
1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók: Unger József cégnél Kőszegen.

Alapított 1858.

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvény-Társaság

(ezelőtt WALSER FERENCZ)

BUDAPESTEN, VI. ker., Külső váci-ut 45. szám.

Sürgönyezim: SZIVATTYUGYÁR BUDAPEST.

GYÁRT:

mindenféle gőzgépet, Schmidt-féle forrgőzmotorokat (40% szénmegtakarítás), petrolum és benzínmotorokat, kerétfűrészeket, körfűrészeket és csertörőket, Gőzkazánokat, előmelegítőket, tartályokat, hidakat és egyéb vaszerkezeteket. Mind a fentebb felsoroltakat gőz-, szil- és kézi hajtásra, valamint villamos üzemre. Artézi kútfelépítményeket vasból, tűzfeeskendőket, vízszállítókat, tüztöltéségi felszerelési tárgyakat, köztisztasági szereket, öntöző-kocsikat, sárkaparó- és seprőgépeket, hőkéket és uthengereket, Egészségügyi szereket mint gőzferőtlenítő készületeket és teljes fertőtlenítő telepeket, pöczegödőr tisztító készületeket, Vas- és ércöntvényeket, harangokat, Kéményöntésű acélfelületű tűzrostélyokat egyenes és kigyóalakban, valamint polygon rostélyokat.

LÉTESIT: vízműveket, csatornázásokat, vízvezeték és légszuszterendezéseket, központi fűtéseket.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek.

Spanyol-bor nagykereskedés.

Vinador

Hamburg.

Bécs.

Uj védjegy veres nyomással a kupakon.

Különbféle külföldi bor- és cognac eredeti palackokban és eredeti árbán kapható:

Waishecker Ede ur fűszer-, csemege- és borkereskedésében és Jánosa Gyula ur fűszerkereskedésében.

Poharankinti kimérés:

Waishecker Ede ur fűszer-, csemege- és borkereskedésében és Lenner kávéházban.

A Vinador cégre valamint a törvényileg bejegyzett fenti védjegyre tessék különösen figyelni miután csak az esetben vállalkunk teljes felelősséget az itatók valódisága és tisztasága.

Valódi brünni posztószövetek.

Egy vég 3 10 méter hosszú teljes úriöltöny ára csak
frt 3 10 jó
frt 4 10 jó
frt 4 80 jó
frt 6 — jobb
frt 7 75 finom
frt 9 — igen finom
frt 10 50 legfinomabb

Egy vég egy fekete szalonöltönyhöz 10 frt Felöltőszövetek, loden, peruvian, do-king, állami és vasuti tisztviselőknél való

szövetek, legfinomabb kammgarn és chevotokat stb. stb. küld gyári áron a pontos és szolidnak ismert posztógyári raktár

Kiesel-Amhof Brünnben.

Minták ingyen és bérmentve. Mintahű szállítás. Figyelemreméltó! A t. közönségnek fontos azt tudni, hogy a szöveteket közvetlen helyről való beszerzés esetén sokkal olcsóbban kapja, mint a közvetítő kereskedelem útján. A Kiesel-Amhof brünni cég az összes posztókat valódi gyári áron küldi szét és nem számítja hozzá a magánvétel annyira megkárosító gyűnevezett száloengedmenyt.

Kőszegen dr. Dreiszker József Sanatoriuma és vizgyógyintézete

művezés 30-tól nyitva.

Prospektus ingyen.

Az igazgatóság.

A NAGY KRACH!

New-York és Londonban nem kimélték meg az európai szárazföldet és ezért egy nagy ezüstgyár indította érezté magát, hogy az egész készletet csak a munkaerő egy kis kárpótlása ellenében eladja. En meg-hatalmazva vagyok ezen megbízást teljesíteni. En tehát bárkinek megküldöm a következő tárgyakat pusztán a kárpótlásért 6 frt 50 kr-ért; és pedig:

6	drb	finom asztali kést,	valódi angol pengével
6	"	amerikai szab. ezüst vellt,	egy drbból
6	"	"	evőkannalat
12	"	"	kávékannalat
1	"	"	leveamerőt,
1	"	"	tejmerőt,
2	"	"	tojás-sorleget
6	"	angol Viktória-tálca,	
2	"	igen hatóság gyertyatartó	
1	"	teaszűrőt,	
1	"	finom cukorporzó	

44 drab összesen 6 frt 50 kr.

Mind a fenti 44 tárgy előbb 40 frtba került és most csak 6 frt 50 kr. minimális áron kaphatók. — Az amerikai szabad ezüst egy kívülbelül fehér tau, mely ezüst színét 25 esztendőig is megtartja, amiért szavatol-tatik. Legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés

nem csalás,

kötelezem magam, itt, a nyilvánosság előtt, bárkinek kinek az áru nem tetszik, a pénzt visszaadni és senki sem mulassa el azt a kedvező alkalmat, hogy ezen dízes garnitúrát megszerezze, mely

Házassági és alkalmi ajándékul,

továbbá minden jobb háztartásba kiválóan alkalmas.

Egyre egyedül kapható

HIRSCHBERG A.-nál

az egy. amerikai szabad. ezüstgyárak főügynöke

Wien U., Rembrandtstrasse 24, T. Telefon.

Szétküldés a vidékre utánvéttel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében

Ehhez tisztító por 10 krajcar

Valódi csak az oldalt látható védjeggyel (egyezségi fem.)

Kivonat az elismerő levelekből.

Bécses evőkészlet küldeményt megkaptam és azokkal teljesen meg vagyok elégedve. Kérem még egy ugyanily 44 drbból álló am. szab. ezüstgarnitúrát utánvét mellett rész. külden.

Bozovics, Krassó Szörény-megyé 18 7. 96.

Keresztes S., főszolgabíró.

Pilis, (Pest-megyé) 1896 aug. 24.

A küldött díszgarnitúrával nagyon meg lévén elégedve, kérem sógoromnak, Nyáry bárónó szül. Somogyi urholgynek Szunóra 3 ugyanilyen díszgarnitúrát külden.

Baró Nyáry Gyula

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziázer ellátta az idő megpróbálása-nak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalom- és bűzűrészként alkalmazták közvesnyel. azonnal, izgargatással és meghuleséknél és az orvosok által bebiztosították is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment-árvézes alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 10 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegekben árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Yurik József gyógyszerésznél Budapesten, Bevasarás alkalmával igen óvatosan legyünk, mert több kisebbbirtékú utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, és minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódi utasítva vissza. RICHTER F. AD. és társa, ca. és hir. udvari szállítók. RUBOLETABT.

Hoff János-féle maláta-készület gyengék és betegek részére.

Hoff János-féle maláta-egészségi-ital.

Legjobb és jórú erősítő-szer mell-, tüdő- és gyomorhajoknál, emésztőbajoknál és teljes elgyengülésnél.

Tíz év, vagy még hosszabb idő óta veszem önnél a maláta egészségi sert. Ez az egyetlen szer, mely nőnek teljes egészségét ismét helyrehozza. Kérek egy új küldeményt.

Bögnér C. Bécs, Hofmüllgasse.

Hoff János-féle koncentrált maláta-kivonat.

Torokhurut- és idült burutnál; kivált gyermekeknek a lélekzservek megbetegedése-nél ajánlható, nagyon kellemes szer.

Az ön maláta-készítményei valóban jó és erőteljes gyógyszerek. Kérek tehát megint 5 nagy üveg koncentrált maláta-kivonatot, egy font maláta-chocoládát és két zacskó maláta-mell-czukrocskát nekem külden.

Fischer G.
örnag a 37. gyalogezrednél, Nagyvárad,

Hoff János-féle egészségi-maláta-chocoláde.

Gyengeségnél, vörsegyénységél, id-g-bajnál, álmatlanságnál és étvágytalanságnál nagyon jónk bizonyult. Nagyon jórú, tápláló és különös sikerrel lón használva gyenge gyermekeknek és tápláló anyáknál.

Az ön maláta-chocoládéja a legkitűnőbb, a mit ismerek. En ezen kellemes italt idült gyomor, illetőleg emésztőzavaroknál, sápadtság-nál és minden gyengeségi állapotnál mindig jó eredmánnyel használtam.

Dr. Nicolai, orvos Triebelben.

Hoff János-féle maláta-kivonat-mell-czukorkák.

Köhögésnél, rekedtségél, nyátkásolás-nál felülmulhatatlan. A valódi maláta-kivonat-mell-czukorkák az emésztést zavartalanul hagyva, bármily mennyiségben vehetők be.

Csodálatos volt gyors gyógyulásom a makacs köhögésél az ön maláta-kivonat-mell-czukorkái által.

V. Zedlitz-Neukirch, Waldenburg.
Az ön czukorkái a felsőlegem köhögés és lélekzserű bajai ellen nagyon jó szernek bizonyultak.

Buach, plébános Weischütz.

Kapható Kőszegen: Babics István gyógyszerész és Waishecker Ede kereskedő uraknál ugymint Budapesten Török József gyógyszerész urnál, Király-utca 12. sz. és direct

Hoff János cs. és k. udvari szállítónál, Bécs, I. kerület, Graben Breanestrasse 8. sz.

Tervezet és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ayamotott Ferrel Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.